

rm

rekenkamer
maastricht

September 2024

Rekenkamer rapport
Opvolgonderzoek Geusseltbad

Rekenkamer Maastricht samenstelling

Voorzitter

Mevrouw Lieve Schouterden

Leden

De heer drs. Paul Janssen RA

Mevrouw mr. Mirjam van Kimmenaede

Secretariaat

Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

secretariaat@rekenkamermaastricht.nl

www.rekenkamermaastricht.nl

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Conclusies en aanbevelingen rapport 2018	5
3. Besluitvorming raad 2018	7
4. Centrale vraagstelling onderzoek	8
5. Opvolging besluitvorming raad d.d. 9 oktober 2018	9
6. Exploitatiekosten Geusseltbad 2017 tot en met 2022	15
7. Conclusies en aanbevelingen Opvolgonderzoek	16

Bijlagen

1. Bestuurlijke reactie	20
2. Nawoord Rekenkamer Maastricht	32

1.

Inleiding

De Rekenkamer Maastricht heeft in februari 2018 een rapport uitgebracht genaamd **'Wat kost een nieuw zwembad? – Onderzoek naar de besluitvorming en exploitatie van het Geusseltbad'**. Dit rapport was tweeledig qua opzet. Het eerste deel van het onderzoek richtte zich op de manier waarop in de besluitvorming tot aanleg van het Geusseltbad rekening was gehouden met risico's en onzekerheden. Het tweede deel betrof de exploitatie van het zwembad. Hierbij trad de gemeente Maastricht als eigenaar op van het zwembad en Maastricht Sport als exploitant. De rekenkamer heeft destijds de exploitatie van 2013 tot en met 2016 onderzocht alsmede het meerjarenperspectief van 2017 tot en met 2020.

2.

Conclusies en aanbevelingen rapport 2018

In het onderzoeksrapport van 2018 trok de rekenkamer de volgende conclusies en deed de volgende aanbevelingen:

2.1 Conclusie/risico-inventarisatie en beheersing

In het raadsvoorstel van 2007 zijn de beslisonzekerheden voldoende in beeld gebracht. Deze zijn na besluitvorming voldoende gereduceerd. De risico's die samenhangen met de bouw en exploitatie van het Geusseltbad zijn vooraf globaal geïdentificeerd. De risico's zijn echter niet gekwantificeerd en doorvertaald naar de projectbegroting. Risico's zijn slechts globaal gemeld aan de raad, maar niet voorzien van een prijskaartje, in die zin dat mogelijke effecten zijn uitgedrukt in euro's. De in de projectbegroting opgenomen globale risicoreserve bleek dan ook onvoldoende.

Aanbeveling 1 uit 2018 aan het college: Aanbevolen wordt bij majeure projecten risico's vooraf systematisch in beeld te brengen, deze te kwantificeren en in een risicoregister systematisch bij te houden. Ook wordt aanbevolen per risico beheersingsmaatregelen te treffen en de effecten van deze maatregelen te meten. Dit kan in de loop van de tijd leiden tot aanpassingen van de omvang van de risico's (en de risicoreserve).

2.2 Conclusie/totaaloverzicht gemeentelijke lasten zwembad

De totale gemeenschappelijke lasten voor het zwembad worden op twee plaatsen geboekt (de exploitatie bij Maastricht Sport, het gebouw bij Vastgoed). Als de vraag is wat de (totale) gemeenschappelijke lasten zijn voor het Geusseltbad dienen beide bedragen (opgeteld) te worden gepresenteerd. Dat was tot nu toe niet gebeurd. Gevolg is dat de raad geen totaaloverzicht heeft van de gemeentelijke lasten.

Aanbeveling 2 uit 2018 aan het college: Aanbevolen wordt op korte termijn werk te maken van realistische en transparante ramingen voor de totale gemeentelijke lasten van het zwembad, en deze met de raad te delen, opdat voor bestuur en raad duidelijk is dat alle kosten hierin zijn verwerkt, onafhankelijk van de begrotingspost waarop deze geboekt staan.

2.3 Conclusie/lasten van grote projecten inzichtelijk maken

Bij het ramen van de lasten van het zwembad en het informeren van de raad hierover heeft mogelijk de fixatie op de (lage c.q. sociale) tarieven in de Maastrichtse politiek meegespeeld. Door feitelijk verhoging van de tarieven uit te sluiten, leidt elke tegenvaller tot ofwel interen op de reserve ofwel een hogere gemeentelijke bijdrage, maar in ieder geval tot een druk om de exploitatielasten (optisch) laag te houden.

Aanbeveling 3 uit 2018 aan college en raad: Aanbevolen wordt bij grote projecten ook belangstelling te blijven houden voor de kostenkant. Als de kostprijzen niet tot uitdrukking komen in (hogere) tarieven, komen de kosten immers ten laste van alle burgers van Maastricht, en niet alleen van de zwembadbezoekers.

2.4 Conclusie/boekhouding Maastricht Sport

De boekhouding van Maastricht Sport geeft geen consequent juist en volledig inzicht in de exploitatieresultaten van het Geusseltbad. De onduidelijkheid betreft met name de posten van de administratieve verwerking van de kapitaallasten, de personeelskosten en de kosten van groot onderhoud.

Aanbeveling 4 uit 2018 aan het college: Aanbevolen wordt de boekhouding van Maastricht Sport zodanig in te richten dat de totale exploitatielasten van het Geusseltbad daar direct uit af te leiden zijn. Tevens dienen de exploitatielasten verantwoord te worden op basis van algemeen bedrijfseconomisch aanvaarde uitgangspunten.

3.

Besluitvorming raad 2018

De raad heeft op 9 oktober 2018 besloten:

1. De aanbevelingen van de Rekenkamer Maastricht over te nemen.
2. Het college op te dragen de raad te informeren over de wijze van implementatie van de aanbevelingen.
3. Per majeur project moet een begroting en afrekening aan de raad worden voorgelegd, aan het begin, bij tussenevaluaties en aan het eind van het project. Dit laatste besluit is bij amendement toegevoegd aan het oorspronkelijke raadsvoorstel.

4.

Centrale vraagstelling onderzoek

De rekenkamer wil in dit opvolgonderzoek onderzoeken hoe opvolging is gegeven aan de besluiten die door de raad op 9 oktober 2018 zijn genomen.

Voorafgaand aan het onderzoek heeft de rekenkamer een tweetal informatie uitvragen gedaan van noodzakelijke documenten die nodig zijn om dit onderzoek uit te voeren. De gemeente Maastricht heeft op basis van deze uitvragen documenten aan de rekenkamer opgeleverd die volgens de gemeente afdoende zijn om de opvolging van de aanbevelingen te kunnen onderzoeken. Daarnaast hebben diverse gesprekken plaatsgevonden met de organisatie.

5.

Opvolging besluitvorming raad d.d. 9 oktober 2018

5.1 Raadsbesluit opvolging aanbevelingen uit 2018

Onderstaand wordt per aanbeveling de opvolging beschreven.

Aanbeveling 1 uit 2018 aan het college: Aanbevolen wordt bij majeure projecten risico's vooraf systematisch in beeld te brengen, deze te kwantificeren en in een risicoregister systematisch bij te houden. Ook wordt aanbevolen per risico beheersingsmaatregelen te treffen en de effecten van deze maatregelen te meten. Dit kan in de loop van de tijd leiden tot aanpassingen van de omvang van de risico's (en de risicoreserve).

Implementatie van de aanbeveling

De commissie Begroting en Verantwoording heeft de definitie van majeure projecten in maart 2019 besproken. In de begroting 2020 is hierover de volgende passage opgenomen.

'De raad kan besluiten tot aanwijzing van een majeur project indien zij van mening is dat er aanmerkelijke (financiële) risico's voor de gemeente aan een dossier zijn verbonden en de reguliere P&C cyclus ontoereikend is. Overwegingen die bij de aanmerking als majeur project een rol kunnen spelen zijn:

- *Er is sprake van een niet routinematige, grootschalige en in de tijd begrensde activiteit met een langere doorlooptijd.*
- *Er zijn belangrijke gevolgen voor de Maastrichtse samenleving.*
- *De (financiële) risico's van het project worden (voor het merendeel) gedragen door de gemeente Maastricht.*
- *Er is sprake van complexe financieringsconstructies of toepassing van nieuwe technologieën.*
- *Er is sprake van een in organisatorische opzicht complex besturings- en uitvoeringsproces.*

Tussentijdse rapportage en eindafrekening inzake deze 'majeure projecten' wordt structureel geborgd door opname van deze projecten in de Meerjaren Prognose Grond en Vastgoedexploitatie (MPGV) die jaarlijks onderdeel uitmaakt van de jaarrekening. Uiteraard zal de raad bij aanzienlijke tussentijdse afwijkingen van de MPGV direct door het college hierover worden geïnformeerd (actieve informatieplicht). Bijvoorbeeld via een Raadsinformatiebrief of een vertrouwelijke raadssessie.

Reeds benoemd als majeur project zijn:

- *Belvédère (incl. Tram Maastricht- Hasselt),*
- *Gebiedsontwikkeling Randwyck,*
- *Gebiedsontwikkeling A2,*
- *Herbestemmen ENCI,*
- *Stad en Spoor,*
- *Ontwikkeling De Heeg incl. Sportvoorziening,*
- *Milieuzone,*
- *Vestingwerken,*
- *Integraal Huisvestingsplan (IHP),*
- *Warmtenet (Restwarmte),*
- *Verbouwing Centre Céramique.*

Naast bovengenoemde projecten wordt in deze begroting voorgesteld om de projecten 'Tweede tranche binnensport' en 'Middenzaal' toe te voegen aan de lijst van de majeure projecten'.

Observaties naar aanleiding van de begroting 2020.

- Gelet op de kenmerken van een majeur project, kan de rekenkamer volgen waarom bovenvermelde projecten in de begroting 2020 als 'majeur project' worden geclassificeerd.
- Het is evenwel niet duidelijk waarom alle projecten worden opgenomen in de MPGV-rapportage omdat sommige projecten qua karakter, projectduur en financiële onzekerheden niets met grond- en vastgoedexploitatie van doen hebben.

Als voorbeeld van hoe deze aanbeveling is opgevolgd, heeft de gemeente ons de documentatie toegestuurd over de verbouwing van het Centre Céramique (incl. herhuisvesting van de muziekschool Kumulus in het Centre Céramique ten bedrage van € 300.000). Het totale investeringsbedrag van de verbouwing van Centre Céramique bedraagt € 9,5 miljoen.

Observaties met betrekking tot de verkregen documentatie inzake de verbouwing van het Centre Céramique (incl. herhuisvesting van de muziekschool Kumulus in het Centre Céramique).

Raadsvoorstel met betrekking tot de besluitvorming over de investering ad. € 9,5 miljoen

- Het raadsvoorstel d.d. 28 mei 2019 met als onderwerp Investeringsbesluit Centre Céramique (incl. herhuisvesting Kumulus muziekschool) gaat uit van een investering van € 9,5 miljoen in Centre Céramique (inclusief kosten van herhuisvesting van Kumulus van € 300.000).
- Als vertrouwelijke bijlage bij dit raadsvoorstel was een uiteenzetting bijgevoegd over de financiële consequenties van de verplaatsing van de muziekschool naar het Centre Céramique of naar de Timmerfabriek of het handhaven van de huidige locaties.
- Bij de investeringsramingen in deze vertrouwelijk bijlage wordt geen toelichting gegeven over hoe de cijfers tot stand zijn gekomen en hoe ze geïnterpreteerd moeten worden. De inhoudelijke toelichtingen geven met name weer waarom voor het Centre Céramique gekozen moet worden maar geven geen duidelijk financiële toelichting op de alternatieven.
- In dit raadsvoorstel is geen risico-analyse uitgewerkt over de plannen en eventuele alternatieve plannen.
- Ook is er geen financiële analyse (business case) gemaakt die laat zien dat de huidige investeringen in de verbouwing (inclusief herhuisvesting) met toekomstige lagere exploitatielasten rendabeler zijn dan de oude situatie. Er wordt namelijk geen exploitatiebegroting voor de komende jaren gepresenteerd.

Risico-register

- De Rekenkamer heeft 2 spreadsheets ontvangen over 2019 en 2020 die verschillend qua opzet zijn en die risico's benoemen. Deze sheets dienen als 'risico-register'.
- In de sheet over 2019 wordt het risico-effect ingeschat op € 80.000 en de indicatie voorzien ingeschat op € 30.000. Het is onduidelijk hoe deze bedragen geïnterpreteerd moeten worden. Als beheersmaatregel wordt 'effectbeperking' genoemd. Het is niet duidelijk hoe dit dient plaats te vinden.
- In de sheet over 2020 wordt de risico reservering op € 429.200 ingeschat. Het ontbreekt aan een toelichting op de samenstelling van dit bedrag.
- In de MPGVRapportage 2018 worden de risico's op PM ingeschat.
- In de MPGVRapportage 2019 worden de risico's op € 429.200 euro ingeschat hetgeen aansluit met het spreadsheet over 2019.
- In de MPGVRapportage 2020 worden de risico's op € 30.000 ingeschat hetgeen aansluit met het verkregen spreadsheet.
- In de MPGVRapportage is niet vastgelegd hoe de risico's beheerst worden; de MPGVRapportage is met name voor de jaarrekening van belang bij de bepaling van het noodzakelijke weerstandsvermogen.
- Het is niet duidelijk hoe via de P&C-cyclus risicobeheersing plaatsvindt.

Projectbeheersing verbouwing Centre Céramique

- Er is geen projectbegroting ontvangen die als beheersingsmiddel kan dienen. De totale investeringsraming op basis van een Voorlopig Ontwerp bedraagt € 7.700.000. De totale investeringsraming op basis van een Definitief Ontwerp bedraagt € 9.445.934. De globale verklaring voor deze overschrijding is in de bijlage van het raadsvoorstel gegeven.

Als voorbereidingskrediet is in januari 2019 € 600.000 toegekend. Dit betreffen kosten architect (€ 386.250) en interne projectkosten (€ 213.750).

- De afrekening die met de raad is gecommuniceerd, is dat het project 'binnen budget' is gerealiseerd. De eindafrekening zal in de MPG 2023 gepresenteerd worden.

Aanbeveling 2 uit 2018 aan het college: Aanbevolen wordt op korte termijn werk te maken van realistische en transparante ramingen voor de totale gemeentelijke lasten van het zwembad, en deze met de raad te delen, opdat voor bestuur en raad duidelijk is dat alle kosten hierin zijn verwerkt, onafhankelijk van de begrotingspost waarop deze geboekt staan.

Implementatie van de aanbeveling

De rekenkamer stelt vast dat:

- er geen transparante ramingen in een afzonderlijke begroting van het Geusseltbad vastgelegd zijn. Er zijn over de jaren 2017 tot en met 2022 begrotingen beschikbaar waarin tot en met 2019 niet alle kosten zijn opgenomen. Vanaf 2020 wordt voor het eerst rekening gehouden met kapitaalslasten.
- er is geen toelichting op de begrotingsposten, waardoor het niet mogelijk is om de uitgangspunten die tot deze begrotingen hebben geleid te beoordelen.
- er zijn geen documenten met betrekking tot de begrotingen met de raad gedeeld. Uiteraard zijn de begrote cijfers van het Geusseltbad wel in de programmabegrotingen van de betreffende jaren opgenomen.

Aanbeveling 3 uit 2018 aan college en raad: Aanbevolen wordt bij grote projecten ook belangstelling te blijven houden voor de kostenkant. Als de kostprijzen niet tot uitdrukking komen in (hogere) tarieven, komen de kosten immers ten laste van alle burgers van Maastricht, en niet alleen van de zwembadbezoekers.

Implementatie van de aanbeveling

De rekenkamer stelt vast dat er geen tariefstijgingen anders dan de jaarlijkse indexering hebben plaatsgevonden.

Aanbeveling 4 uit 2018 aan het college: Aanbevolen wordt de boekhouding van Maastricht Sport zodanig in te richten dat de totale exploitatielasten van het Geusseltbad daar direct uit af te leiden zijn. Tevens dienen de exploitatielasten verantwoord te worden op basis van algemeen bedrijfseconomisch aanvaarde uitgangspunten.

Implementatie van de aanbeveling

De rekenkamer stelt vast dat de totale exploitatielasten van het Geusseltbad niet direct uit de boekhouding van Maastricht Sport zijn af te leiden.

Over de periode 2017 tot en met 2019 zijn ook de kapitaalslasten niet in de boekhouding van Maastricht Sport verwerkt. Vanaf 2020 is dit wel het geval.

Verder stelt de rekenkamer vast dat jaarlijks via de bestuursrapportage de volgende te verwachten resultaten van het zwembad met de raad zijn gedeeld:

- 2018 zwembad € 92.000 Voordeel
- 2019 zwembad € 230.000 Voordeel
- 2020 zwembad € 580.000 Nadeel (waarvan € 450.000 Nadeel als gevolg van Corona)
- 2021 zwembad (1) € 268.000 Voordeel (als gevolg van regeling Rijk i.v.m Corona)
- 2021 zwembad (2) € 365.000 Voordeel (als gevolg van regeling Rijk i.v.m Corona)

Over 2022 zijn voornoemde resultaten niet in een bestuursrapportage over het zwembad specifiek gecommuniceerd.

De rekenkamer stelt vast dat volgens de boekhouding van Maastricht Sport de volgende resultaten ten opzichte van de begroting over 2018 tot en met 2022 zijn gerealiseerd:

- 2017 zwembad € 93.315 Voordeel
- 2018 zwembad € 166.586 Voordeel
- 2019 zwembad € 85.394 Nadeel
- 2020 zwembad € 402.683 Nadeel
- 2021 zwembad € 119.233 Voordeel
- 2022 zwembad € 180.587 Nadeel

De rekenkamer stelt vast dat er grote verschillen zijn tussen de te verwachten resultaten volgens de bestuursrapportages en de werkelijke resultaten volgens de boekhouding van Maastricht Sport.

5.2 Raadsbesluit over het informeren raad over wijze van implementatie van de aanbevelingen

Op 5 september 2018 heeft de raad een brief ontvangen met als onderwerp 'rekenkamerrapport Geusseltbad'. In deze brief geeft de verantwoordelijk wethouder antwoord op vragen die naar aanleiding van de informatieronde naar voren zijn gekomen.

De rekenkamer heeft geen brief ontvangen waarin de raad wordt geïnformeerd over de implementatie van de aanbevelingen.

5.3 Raadsbesluit over het per majeur project aan de raad voorleggen van een begroting en afrekening, aan het begin, bij tussenevaluaties en aan het eind van het project

Dit raadsbesluit werd als amendement toegevoegd aan het raadsvoorstel horend bij het rekenkamerrapport uit 2018.

Met betrekking tot het Centre Céramiqueproject ten bedrage van € 9,5 miljoen is er geen projectbegroting en zijn er geen tussenrapportages opgesteld ten behoeve van de raad. Tevens is er nog geen eindafrekening opgesteld.

6.

Exploitatiekosten Geusseltbad 2017 tot en met 2022

De rekenkamer heeft op basis van de verkregen informatie een totaaloverzicht gemaakt van de exploitatielasten en baten van het Geusseltbad over de periode 2017 tot en met 2022. Dit overzicht is in de bijlage opgenomen.

Toelichting exploitatieoverzicht 2017 tot en met 2022

Bij het exploitatieoverzicht 2017 tot en met 2022 van het Geusseltbad is de volgende toelichting relevant:

1. De exploitatie van het zwembad is conform de boekhouding van Maastricht Sport;
2. De exploitatie van het vastgoed is conform de boekhouding van de gemeente Maastricht;
3. De kapitaalslasten over 2017 tot en met 2019 zijn geraamd op ca € 500.000 per jaar wegens het ontbreken van de betreffende informatie;
4. Vanaf 2019 is een rijkssubsidie SPUK (specifieke uitkering) ontvangen van gemiddeld ca € 430.000 per jaar.
5. De afwijkingen tussen de begrote en werkelijke resultaten bedroeg gemiddeld ca € 165.000 per jaar.

7.

Conclusies en aanbevelingen

Opvolgonderzoek

Conclusies

Naar aanleiding van het opvolgonderzoek van de besluiten die de raad op 9 oktober 2018 heeft genomen trekt de rekenkamer de volgende conclusies:

1. Een aantal belangrijke aanbevelingen van de Rekenkamer Maastricht bij het rapport Geusseltbad 2018 zijn niet opgevolgd.
2. De rekenkamer heeft geen documenten gezien waaruit blijkt dat de raad is geïnformeerd over de wijze van implementatie van de aanbevelingen.
3. Met betrekking tot het Centre Céramiqueproject ten bedrage van € 9,5 miljoen is er geen projectbegroting en zijn er geen tussenrapportages opgesteld ten behoeve van de raad. Tevens is er nog geen eindafrekening opgesteld.

Omdat uit de boekhouding van Maastricht Sport niet direct de exploitatielasten van het Geusseltbad zijn af te leiden heeft de rekenkamer deze zelf opgesteld en trekt op basis van het in de bijlage opgenomen overzicht de volgende conclusies:

1. De totale gemeentelijke lasten van het Geusseltbad over de periode 2017 tot en met 2022 bedroegen gemiddeld € 1.558.269 per jaar.
2. Dit is ca € 1 miljoen lager per jaar dan over de periode 2013 tot en met 2016. Toen bedroegen de gemeentelijke lasten gemiddeld € 2.500.000 per jaar.
3. De oorzaak voor de lagere lasten ad € 1 miljoen is gelegen in hogere opbrengsten als gevolg van de SPUK-subsidie (ca € 430.000) en lagere kapitaalslasten (ca € 570.000).

Aanbevelingen

Naar aanleiding van het opvolgonderzoek doet de rekenkamer de aanbeveling om de aanbevelingen uit 2018 alsnog op te volgen. Samengevat zijn dit:

1. Bij majeure projecten consequent risico's vooraf systematisch in beeld brengen, deze voldoende onderbouwd te kwantificeren en in een risicoregister vast te leggen en tevens de beheersingsmaatregelen voldoende toe te lichten;
2. Bij majeure projecten een projectbegroting opstellen die als beheersingsmiddel kan dienen bij de beheersing van de kosten en de opbrengsten van het project en de gemeenteraad hier periodiek over informeren;
3. Ramingen van de totale gemeentelijke lasten van het Geusseltbad transparant en voldoende onderbouwd in afzonderlijke begrotingen van het Geusseltbad vast te leggen en deze tesamen met de werkelijke resultaten met de raad te delen;
4. Tariefsaanpassingen jaarlijks voldoende te documenteren in hoeverre deze het gevolg zijn van indexeringen of als gevolg van mutaties in het exploitatieresultaat.

Bijlage: Definitieve resultaten 2017-2022

Definitieve resultaten Geusseltbad 2017-2022

	Prognose 2017	Begroting 2017	Realisatie 2017	Prognose 2018	Begroting 2018
	€	€	€	€	€
EXPLOITATIE ZWEMBAD					
Inkomsten zwemmen					
Recreatief	471.000	471.000	530.408	471.000	481.362
Doelgroepen	99.000	99.000	87.693	110.000	122.710
Zwemles / instructie	202.000	202.000	284.948	215.000	206.444
Groepen					
- verenigingen	160.000	154.000	171.233	160.000	228.858
- therapeutisch zwemmen	184.000	190.000	220.454	184.000	112.420
Scholen	37.000	37.000	27.087	36.000	37.814
Totaal	1.153.000	1.153.000	1.321.823	1.176.000	1.189.608
Overige inkomsten					
Huur	-	78.000	78.983	-	80.000
Horeca	-	-	-	-	-
Overige inkomsten	96.000	18.000	18.453	98.000	18.112
Subsidie SPUK					
Totaal	96.000	96.000	97.436	98.000	98.112
TOTAAL INKOMSTEN	1.249.000	1.249.000	1.419.259	1.274.000	1.287.720
Personeelskosten					
Zwembad	1.431.000	1.168.097	1.245.689	1.439.000	1.200.804
Onttrekking res Comb Func tgv ZWB	-	-	-	-	-
Directie en Staf	-	-	-	-	-
Schoonmaak	-	-	-	-	-
Totaal	1.431.000	1.168.097	1.245.689	1.439.000	1.200.804
Overige kosten					
Energiekosten	186.000	156.000	164.727	190.000	158.496
Chemicalien	15.000	58.000	14.914	15.000	25.000
Gebruikersonderhoud	348.000	348.000	348.041	355.000	355.000
Groot onderhoud	-	-	-	-	-
Kantoor en administratie	25.000	70.000	62.126	25.000	53.000
Inkoopkosten	-	4.000	5.780	-	4.000
Schoonmaakkosten	26.000	76.000	51.413	27.000	77.000
Overige lasten	172.000	70.000	126.084	175.000	124.504
Fricatiekosten tbv realisatie draaiknoppen	245.000	245.000	361.339	232.000	115.660
Totaal	1.017.000	1.027.000	1.134.424	1.019.000	912.660
Algemene kosten					
Erfpacht huur	-	-	-	-	-
Verzekeringen en belastingen	64.000	64.000	72.263	64.000	81.468
Doorbelasting interne dienstverlening	146.000	-	-	148.000	-
Totaal	210.000	64.000	72.263	212.000	81.468
TOTAAL KOSTEN	2.658.000	2.259.097	2.452.376	2.670.000	2.194.932
Exploitatieresultaat zwembad	1.409.000-	1.010.097-	1.033.117-	1.396.000-	907.212-
<i>Exploatiebijdrage gemeente d.d. 2012</i>	<i>457.000</i>	<i>245.000</i>	<i>361.339</i>	<i>457.000</i>	<i>115.660</i>
Netto resultaat na bijdrage gemeente	952.000-	765.097-	671.778-	939.000-	791.552-
<i>Verhoging bijdrage gemeente dd 5-4-2016</i>	<i>651.000</i>			<i>651.000</i>	
<i>Verbetering exploitatie</i>	<i>110.000-</i>			<i>163.000-</i>	
NETTO resultaat na bijdrage gemeente	411.000-	765.097-	671.778-	451.000-	791.552-
EXPLOITATIE VASTGOED					
Kapitaalslasten	1.100.000	500.000	500.000	1.100.000	500.000
Groot onderhoud (incl personeel)	271.000	277.915	277.620	271.000	316.990
Verzekeringen & belastingen	65.000	-	-	65.000	80.780
Exploitatieresultaat vastgoed	1.436.000-	777.915-	777.620-	1.436.000-	897.770-
TOTAAL EXPLOITATIE RESULTAAT <i>(incl kapitaallasten en bijdrage gemeente)</i>	1.847.000-	1.543.012-	1.449.398-	1.887.000-	1.689.322-
Totale lasten Geusseltbad <i>(excl. gemeentelijke bijdragen)</i>	2.845.000-	1.788.012-	1.810.737-	2.832.000-	1.804.982-

Realisatie 2018	Prognose 2019	Begroting 2019	Realisatie 2019	Prognose 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
599.280	471.000	501.895	623.447	471.000	514.442	353.198	625.635	1.047.021	634.706	746.545
111.156	121.000	143.778	122.284	131.000	147.372	98.539	179.226	81.325	181.825	152.192
279.706	227.000	225.960	411.398	240.000	231.609	314.391	281.670	409.565	285.754	444.815
175.796	160.000	234.580	183.419	159.000	240.445	8.827	292.416	9.752	296.655	13.545
187.399	184.000	115.230	192.620	184.000	118.110	12.169	143.639	15.665	145.722	34.527
27.819	36.000	38.760	18.958	35.000	39.729	-	48.316	947	49.017	1.955
1.381.156	1.199.000	1.260.203	1.552.126	1.220.000	1.291.707	787.124	1.570.902	1.564.275	1.593.679	1.393.579
79.837	-	82.000	80.088	-	84.050	67.531	102.217	50.866	103.699	69.785
	-	-		-		174.379		147.970		294.034
23.277	100.000	18.564	63.101	101.000	19.030	25.978	23.143	32.597	23.479	34.614
		384.279	446.886		390.045	467.807	390.045	339.744	390.045	467.796
103.114	100.000	484.843	590.075	101.000	493.125	735.695	515.405	571.177	517.223	866.229
1.484.270	1.299.000	1.745.046	2.142.201	1.321.000	1.784.832	1.522.819	2.086.307	2.135.452	2.110.902	2.259.808
1.142.168	1.476.000	1.208.139	1.496.140	1.512.000	1.288.890	1.367.856	1.259.999	1.146.893	1.259.799	1.475.510
	-		42.827	-		1.601-		1.658-		1.845-
	-			-		4.262		5.037		5.037
1.142.168	1.476.000	1.208.139	1.538.967	1.512.000	1.288.890	1.370.517	1.259.999	1.150.272	1.259.799	1.478.702
182.222	193.000	202.919	219.411	196.000	206.000	226.734	213.738	252.828	217.828	393.188
22.981	15.000	30.250	12.386	15.000	30.700	20.660	20.000	23.731	20.000	20.232
391.514	361.000	442.925	520.966	368.000	449.569	620.156	479.353	541.034	487.742	505.147
	-			-			131.168	131.168	131.168	131.168
49.272	25.000	64.130	95.738	25.000	65.000	73.313	-	32.662		9.043
19.423	-	8.470	917	-	8.500	6.433	8.500	6.544	8.649	2.135
75.147	28.000	94.380	172.312	29.000	95.796	92.307	105.000	103.768	106.837	109.641
146.327	178.000	146.410	127.168	181.000	138.938	88.754	116.086	120.370	118.118	156.416
115.660	-			-						
1.002.546	800.000	989.484	1.148.898	814.000	994.503	1.128.357	1.073.845	1.212.105	1.090.342	1.326.970
80.175	65.000	82.609	76.056	66.000	83.848	80.634	83.000	41.400	84.453	5.621
	149.000			151.000						
80.175	214.000	82.609	76.056	217.000	83.848	80.634	83.000	41.400	84.453	5.621
2.224.889	2.490.000	2.280.232	2.763.921	2.543.000	2.367.241	2.579.508	2.416.844	2.403.777	2.434.594	2.811.293
740.619-	1.191.000-	535.186-	621.720-	1.222.000-	582.409-	1.056.689-	330.537-	268.325-	323.692-	551.485-
115.660	457.000			457.000						
624.959-	734.000-	535.186-	621.720-	765.000-	582.409-	1.056.689-	330.537-	268.325-	323.692-	551.485-
	651.000-			651.000-						
	172.000-			180.000-						
624.959-	255.000-	535.186-	621.720-	294.000-	582.409-	1.056.689-	330.537-	268.325-	323.692-	551.485-
500.000	1.100.000	500.000	500.000	1.100.000	507.842	445.108	505.795	457.567	503.749	456.544
330.611	271.000	336.585	332.757	271.000	342.234	370.137	294.772	232.067	282.440	245.005
82.116	65.000	81.970	87.627	65.000	83.199	88.615	92.534	83.137	94.153	88.750
912.727-	1.436.000-	918.555-	920.384-	1.436.000-	933.275-	903.860-	893.101-	772.771-	880.342-	790.299-
1.537.686-	1.691.000-	1.453.741-	1.542.104-	1.730.000-	1.515.684-	1.960.549-	1.223.638-	1.041.096-	1.204.034-	1.341.784-
1.653.346-	2.627.000-	1.453.741-	1.542.104-	2.658.000-	1.515.684-	1.960.549-	1.223.638-	1.041.096-	1.204.034-	1.341.784-

Bijlage 1

Bestuurlijke reactie

Gemeente Maastricht

> RETOURADRES POSTBUS 1992, 6201 BZ MAASTRICHT

Rekenkamer Maastricht
t.a.v. de heer P. Janssen
Postbus 1992
6201 BZ MAASTRICHT

BEZOEKADRES

Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES

Postbus 1992
6201 BZ Maastricht
WWW.GEMEENTEMAASRICHT.NL

ONDERWERP

Bestuurlijke reactie Rekenkamerrapport
'Opvolgonderzoek Geusseltbad'

DATUM

19 juni 2024

BEHANDELD DOOR

Iris Schols, Rob Spit, Fred Sijben

DOORKIESNUMMER

043 - 350 4354

ONZE REFERENTIE

653570

E-MAILADRES

Iris.schols@maastricht.nl

UW REFERENTIE

Geachte heer Janssen,

Naar aanleiding van uw e-mail van 26 april jl. en het daarbij gevoegde rekenkamerrapport 'Opvolgonderzoek Geusseltbad' maakt het college hierbij gebruik van de geboden mogelijkheid om op uw rapport te reageren, alvorens u dit in definitieve vorm aan de raad uitbrengt.

Onder dankzegging van het rapport merken wij op, dat wij ons herkennen in het door u beschreven belang van risico-inventarisatie en beheersing bij majeure projecten. Het gestructureerd implementeren van risicomanagement bij al onze grootstedelijke projecten is daarom standaard. Net als het jaarlijks informeren van de raad in de Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitaties (MPGV) over risico's en scenario's.

Ook pleit u in uw rapport voor volledige transparantie in de kosten van het Geusseltbad: wat zijn de totale lasten, wat de totale inkomsten, zodat op basis van die informatie de raad een weloverwogen standpunt kan innemen over de tarieven die worden gehanteerd. Wij zijn ons ervan bewust dat het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten (BBV) niet tegemoetkomt aan de wensen van de rekenkamer om dat gewenste inzicht te krijgen. Dat inzicht zullen wij vanaf 2024 geven door jaarlijks een bijlage toe te voegen aan de door de raad vast te stellen "Belastingverordeningen en tarieven". De bijlage bevat een totaaloverzicht van alle baten en lasten van het Geusseltbad. Op die manier kan de raad een vinger aan de pols houden en desgewenst besluiten de tarieven voor het zwembad aan te passen. Door een serie wisselingen in management en directie is deze aanbeveling niet eerder opgepakt. In de bijlage bij deze reactie geven wij u alsnog inzicht in de baten en lasten van het Geusseltbad over de periode 2017 tot en met 2023.

Voor wat betreft de tarieven merken wij op dat de tarieven in 2012 door de raad zijn vastgesteld. Op verzoek van de raad is destijds besloten sociale tarieven te hanteren, zodat het voor iedere Maastrichtenaar mogelijk blijft om het zwembad te bezoeken. Sindsdien worden de tarieven jaarlijks geïndexeerd.

Detailopmerkingen zijn reeds eerder van ambtelijke zijde op uw nota van bevindingen aangereikt.
Wij reageren in bijlage 1 alleen op uw conclusies en aanbevelingen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben ingelicht en wensen u een succesvolle behandeling van het rapport in de raad.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Maastricht,
de secretaris, de burgemeester,

G.J.C. Kusters W.A.G. Hillenaar

Conclusies rekenkamer

Conclusie 1 rekenkamer	Raadsbesluit uit 2018 <i>“De vier aanbevelingen van de Rekenkamer Maastricht over te nemen.”</i> De rekenkamer concludeert dat een aantal belangrijke aanbevelingen niet zijn opgevolgd.
Conclusie 2 rekenkamer	Raadsbesluit uit 2018 <i>“Het college op te dragen de raad te informeren over de wijze van implementatie van de aanbevelingen”.</i> De rekenkamer concludeert dat ze geen documenten heeft gezien waaruit blijkt dat de raad is geïnformeerd over de wijze van implementatie van de aanbevelingen.
Bestuurlijke reactie	<p>Aanbeveling 1 rekenkamerrapport Geusseltbad 2018 <i>Aanbevolen wordt bij majeure projecten risico's vooraf systematisch in beeld te brengen, deze te kwantificeren en in een risicoregister systematisch bij te houden. Ook wordt aanbevolen per risico beheersingsmaatregelen te treffen en de effecten van deze maatregelen te meten. Dit kan in de loop van de tijd leiden tot aanpassingen van de omvang van de risico's (en de risicoreserve).</i></p> <p>Opvolging aanbeveling Zie verderop in voorliggende brief bij onze reactie op aanbeveling 1 rekenkamerrapport Opvolgonderzoek Geusseltbad 2024.</p> <hr/> <p>Aanbeveling 2 rekenkamerrapport Geusseltbad 2018 <i>Aanbevolen wordt op korte termijn werk te maken van realistische en transparante ramingen voor de totale gemeentelijke lasten van het zwembad, en deze met de raad te delen, opdat voor bestuur en raad duidelijk is dat alle kosten hierin zijn verwerkt, onafhankelijk van de begrotingspost waarop deze geboekt staan.</i></p> <p>Opvolging aanbeveling Het Besluit Begroting en Verantwoording Gemeenten (BBV) is van kracht per 1 januari 2017. Conform BBV zijn wij gehouden bepaalde kosten op te splitsen. De manier waarop we nu rapporteren is conform de richtlijnen van het BBV, maar komt niet tegemoet aan de wensen vanuit het rekenkamerrapport 2018. Wij zijn ons hiervan bewust.</p> <p>Door een serie wisselingen in management en directie bij Maastricht Sport is deze aanbeveling niet opgepakt. Wij gaan hier echter nu onverwijld mee aan de slag. Verderop in voorliggende brief bij onze reactie op aanbeveling 3 rekenkamerrapport Opvolgonderzoek Geusseltbad 2024 komen we hierop terug.</p> <p>Aanbeveling 3 rekenkamerrapport Geusseltbad 2018 <i>Aanbevolen wordt bij grote projecten ook belangstelling te blijven houden voor de kostenkant. Als de kostprijzen niet tot uitdrukking komen in (hogere) tarieven, komen de kosten immers ten laste van alle burgers van Maastricht, en niet alleen van de zwembadbezoekers.</i></p>

Opvolging aanbeveling

De belangstelling voor de kostenkant van het Geusseltbad is aantoonbaar zowel politiek, bestuurlijk als ambtelijk in alle fasen van dit project groot geweest.

De ontwikkeling van de kosten van het zwembad wordt door het management van Maastricht Sport gebruikt om te sturen op en bij te stellen in de bedrijfsvoering/ programma. Een expliciete rapportering van de ontwikkeling van de kosten is tot op heden niet gedeeld met de raad als instrument om de hoogte van de tarieven te bepalen.

De tarieven voor het Geusseltbad zijn in 2012 door de raad vastgesteld. Op verzoek van de raad is destijds besloten sociale tarieven te hanteren zodat het voor iedere Maastrichtenaar mogelijk blijft om het zwembad te bezoeken. Sindsdien worden de tarieven jaarlijks geïndexeerd.

Aanbeveling 4 rekenkamerrapport Geusseltbad 2018

Aanbevolen wordt de boekhouding van Maastricht Sport zodanig in te richten dat de totale exploitatielasten van het Geusseltbad daar direct uit af te leiden zijn. Tevens dienen de exploitatielasten verantwoord te worden op basis van algemeen bedrijfseconomisch aanvaarde uitgangspunten.

Opvolging aanbeveling

Met in achtneming van de gewijzigde BBV per 2017 voldoet het college volledig aan de vereiste transparante gemeentelijke boekhouding. Voldaan wordt aan de gestelde wet- en regelgeving, welke jaarlijks wordt gecontroleerd door de accountant.

Het aanpassen van de gemeentelijke boekhouding is niet mogelijk. Het is echter wel mogelijk om jaarlijks zelf een specifiek overzicht voor het Geusseltbad te genereren en dit vervolgens te delen met de raad. Verderop in voorliggende brief bij onze reactie op aanbeveling 3 rekenkamerrapport Opvolgonderzoek Geusseltbad 2024 komen we hierop terug.

Conclusie 3 rekenkamer

Raadsbesluit uit 2018:

“Per majeur project moet een begroting en afrekening aan de raad worden voorgelegd, aan het begin, bij tussenevaluaties en aan het eind van het project.”

De rekenkamer concludeert met betrekking tot het Centre Céramique-project ten bedrage van € 9,5 miljoen is er geen projectbegroting en zijn er geen tussenrapportages opgesteld ten behoeve van de raad. Tevens is er nog geen eindafrekening opgesteld.

Bestuurlijke reactie

De commissie Begroting en Verantwoording heeft de definitie van majeure projecten in maart 2019 besproken. In Begroting 2020 is hierover de volgende passage opgenomen:

De raad kan besluiten tot aanwijzing van een majeur project indien zij van mening is dat er aanmerkelijke (financiële) risico's voor de gemeente aan een dossier zijn verbonden en de reguliere P&C cyclus ontoereikend is. Overwegingen die bij de aanmerking als majeur project een rol kunnen spelen zijn:

- *Er is sprake van een niet routinematige, grootschalige en in de tijd begrensde activiteit met een langere doorlooptijd.*
- *Er zijn belangrijke gevolgen voor de Maastrichtse samenleving.*
- *De (financiële) risico's van het project worden (voor het merendeel) gedragen door de gemeente Maastricht.*
- *Er is sprake van complexe financieringsconstructies of toepassing van nieuwe technologieën.*
- *Er is sprake van een in organisatorische opzicht complex besturings- en uitvoeringsproces.*

Tussentijdse rapportage en eindafrekening inzake deze 'majeure projecten' wordt structureel geborgd door opname van deze projecten in de Meerjaren Prognose Grond en Vastgoedexploitatie (MPGV) die jaarlijks onderdeel uitmaakt van de jaarrekening. Uiteraard zal de raad bij aanzienlijke tussen-tijdse afwijkingen van de MPGV direct door het college hierover worden geïnformeerd (actieve informatieplicht). Bijvoorbeeld via een raadsinformatie-brief of een vertrouwelijke raadsessie.

Reeds benoemd als majeur project zijn:

- (...)
- *Verbouwing Centre Céramique.*

Verbouwing Centre Céramique

In 2021 is muziekschool Kumulus ondergebracht in het souterrain van Centre Céramique (CC) met het doel om hiermee de toekomstbestendigheid en exploitatie van beide organisatieonderdelen te verbeteren. Het verbouwings-budget van € 9,5 miljoen is gedekt door het ontstane exploitatievoordeel en het MJIP. In 2023 zijn de laatste restpunten van de verbouwing afgerond.

Relevante besluiten/ documenten

- 29 januari 2019: de raad stelt de visie vast voor CC/NHMM/ Kumulus en stelt € 600.000 beschikbaar als voorbereidingskrediet om te komen tot een ontwerp met kostenraming voor de verbouwing van CC en verhuizing van Muziekschool Kumulus.
- 28 mei 2019: De raad besluit tot het uitvoeren van een pilot waarbij de verbouwing van CC wordt opgepakt door een bouwteam en fiatteert daarbij een investering van € 9,5 miljoen voor de inpassing van muziekschool Kumulus, verbetering van de bereikbaarheid, toegankelijkheid, verduurzaming en concentratie van de werkplekken in CC.

Informereren raad

Middels de MPGV is de raad jaarlijks geïnformeerd over de financiële stand van zaken van het project. De eindafrekening wordt in 2024 opgesteld. Dit is nog niet gebeurd vanwege de nog lopende, interne verkenning naar de mogelijkheden voor het terugvragen van suppletie bij de Belastingdienst.

U geeft aan dat het instrument MPVG onvoldoende expliciet inzicht geeft in de evolutie van de projectbegroting. Vanaf nu zal er bij een tussenrapportering aan de raad specifiek aandacht besteed worden aan de verwachtingen omtrent de projectbegroting.

Conclusie 4 rekenkamer

Omdat uit de boekhouding van Maastricht Sport niet direct de exploitatielasten van het Geusseltbad zijn af te leiden heeft de rekenkamer deze zelf opgesteld en trekt op basis van het in de bijlage opgenomen overzicht de volgende conclusies:

1. De totale gemeentelijke lasten van het Geusseltbad over de periode 2017 tot en met 2022 bedroegen gemiddeld € 1.558.269 per jaar.
2. Dit is ca € 1 miljoen lager per jaar dan over de periode 2013 tot en met 2016. Toen bedroegen de gemeentelijke lasten gemiddeld € 2.500.000 per jaar.
3. De oorzaak voor de lagere lasten ad € 1 miljoen is gelegen in hogere opbrengsten als gevolg
4. van de SPUK-subsidie (ca € 430.000) en lagere kapitaalslasten (ca € 570.000).

Bestuurlijke reactie

We herkennen de door u genoemde bedragen in de diverse jaarrekeningen. Het eindbeeld voor 2021, 2022 en 2023 ziet er dan als volgt uit:

Jaar	Kosten (€)	Bijdrage gemeente (€)
2021	3.176.548	-1.041.036
2022	3.601.532	-1.341.784
2023	3.524.358	-1.025.443

De exploitatieresultaten van de jaren 2017 tot en met 2023 hebben we weergegeven in bijlage 2. De bedragen in de bijlage geven de jaarlijkse kosten (exploitatie + vastgoed) en de bijdrage van de gemeente weer. Hier past wel de kanttekening bij dat de overheadlasten niet in het overzicht zijn meegenomen.

Opbouw overzicht bijlage:

- A. Het deel exploitatie bevat: totale inkomsten, totale kosten, exploitatieresultaat en bijdrage gemeente.
- B. Het deel vastgoed bevat: totaal exploitatieresultaat vastgoed (inclusief kapitaallasten en bijdrage).
- C. Het deel totale bijdrage gemeente bevat: totale jaarlijkse bijdrage van de gemeente aan het zwembad.

Aanbevelingen rekenkamer

Aanbeveling 1	Bij majeure projecten consequent risico's vooraf systematisch in beeld brengen, deze voldoende onderbouwd te kwantificeren en in een risicoregister vast te leggen en tevens de beheersingsmaatregelen voldoende toe te lichten.
Bestuurlijke reactie	<p>Uw aanbeveling onderschrijven wij. In 2010 is de gemeente gestart met het gestructureerd implementeren van risicomanagement bij alle grote fysieke projecten. Dit is vanaf 2012 bij alle grootstedelijke projecten standaard. De risico's en beheersmaatregelen liggen in een risicoregister vast. Over de risico's (en de scenario's) wordt jaarlijks sinds 2013 aan de raad gerapporteerd in de MPG. Dit is een vaste bijlage bij de gemeenterekening.</p> <p>Het doel van de MPG is om op basis van een periodieke risico-inventarisatie een actueel overzicht te verschaffen van alle grond- en vastgoedexploitaties. De MPG geeft de resultaten en de benodigde weerstandscapaciteit (dit is een noodzakelijke buffer om toekomstige niet begrote financiële tegenvallers op te vangen) weer van alle lopende planexploitaties (bouwgrond in exploitatie en bouwprojecten), alle overige projecten waarvan de afdelingen Vastgoed en Projecten ambtelijk opdrachtgever zijn, de deelnemingen waarvan de gemeente de grootste aandeelhouder is en de vastgoedportefeuille.</p> <p>Bij het tot stand komen van de MPG wordt onder meer rekening gehouden met beleidsnota's zoals de Kadernota Grond en Vastgoedbeleid en wetgeving zoals de Omgevingswet, Vennootschapsbelasting en het BBV.</p> <p>In de door de raad vastgestelde kadernota Weerstandsvermogen is, conform wet- en regelgeving, het beleid opgenomen dat het college moet uitvoeren om de geïdentificeerde risico's zo goed mogelijk te beheersen. In de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van de programmabegroting (en gemeenterekening) brengen we jaarlijks voor de raad in beeld hoe robuust de begroting is en gaan we in op de vraag hoe financiële risico's kunnen worden opgevangen.</p>
Aanbeveling 2	Bij majeure projecten een projectbegroting opstellen die als beheersingsmiddel kan dienen bij de beheersing van de kosten en de opbrengsten van het project en de gemeenteraad hier periodiek over informeren.
Bestuurlijke reactie	Uw aanbeveling om bij (majeure) projecten een projectbegroting op te stellen onderschrijven wij en voeren wij reeds uit.

We informeren de raad, indien er sprake is van majeure afwijkingen van de projectbegroting ten opzichte van het vastgesteld budget en/of opmerkelijke risico's en koerswijzigingen met een grote impact op het project. Is hiervan géén sprake, dan worden gedetailleerde projectbegrotingen alleen gedeeld en besproken binnen het project (projectteam, stuurgroep, bouwoverleg e.d.).

Zoals aangegeven bij aanbeveling 1 informeren we de raad financieel op totaal niveau in de MPG (en de hercalculaties waar het grondexploitatie betreft).

Mocht de raad geïnformeerd willen worden over gedetailleerde begrotingen bij majeure projecten, dan is dat onder geheimhouding mogelijk daar anders de positie van de gemeente bij aanbestedingen kwetsbaar wordt.

Aanbeveling 3

Ramingen van de totale gemeentelijke lasten van het Geusseltbad transparant en voldoende onderbouwd in afzonderlijke begrotingen van het Geusseltbad vast te leggen en deze tezamen met de werkelijke resultaten met de raad te delen.

Bestuurlijke reactie

Uw aanbeveling onderschrijven wij. Maandelijks worden binnen Maastricht Sport de inkomsten en de uitgaven in beeld gebracht en gemonitord. Als de inkomsten achterblijven wordt geanalyseerd wat daarvan de oorzaak is en hoe we kunnen bijsturen, bijvoorbeeld door de programmering aan te passen. Datzelfde geldt voor de uitgaven waarvan de beïnvloeding beperkingen kent. Denk bijvoorbeeld aan een hoger ziekteverzuim dan verwacht en/of hogere energielasten. Ook voor wat betreft het vastgoed (het huurders- en het eigenaarsonderhoud) houden wij de vinger aan de pols in het reguliere overleg tussen Maastricht Sport en Vastgoed. Aan de hand van zogenaamde demarcatielijsten is bepaald wie waarvoor verantwoordelijk is. Op die manier wordt de begroting bewaakt. Door de diverse onderdelen samen te voegen bewaken we het totaal aan inkomsten en uitgaven en kunnen we afwijkingen verantwoorden. Deze documenten worden op dit ogenblik enkel binnen de organisatie gebruikt en niet gedeeld met de raad.

Zoals aangegeven in onze reactie op conclusie 1 en 2 is de boekhouding van de gemeente immers ingericht conform BBV. Voor het zwembad betekent dit dat verantwoording plaats vindt op het niveau van programma 5 sport (taakveld 5.2 Sportaccommodaties).

Wij erkennen dat het abstractieniveau hiervan dusdanig hoog is, dat het moeilijk is voor de raad dit te filteren tot alleen het niveau van het zwembad.

Daarom stellen we voor om met ingang van 2024 jaarlijks een bijlage toe te voegen aan de door de raad vast te stellen "Belastingverordeningen en tarieven". De bijlage bevat een totaaloverzicht van alle baten en lasten van het Geusseltbad. Op die manier kan de raad een vinger aan de pols houden en desgewenst besluiten de tarieven voor het zwembad aan te passen.

Aanbeveling 4	Tariefsaanpassingen jaarlijks voldoende te documenteren in hoeverre deze het gevolg zijn van indexeringen of als gevolg van mutaties in het exploitatieresultaat.
Bestuurlijke reactie	Op dit moment worden alle sporttarieven, inclusief de tarieven voor het zwembad, eenmalig in beeld gebracht. De resultaten van deze evaluatie zijn medio 2024 beschikbaar. Daarmee ontstaat inzicht in de dekkingsgraad (verhouding kosten – baten). Tenzij de raad anders besluit vindt jaarlijkse indexering van de diverse tarieven plaats.

Resultaten Geusseltbad 2017-2023

	Prognose 2017	Begroting 2017	Realisatie 2017	Prognose 2018	Begroting 2018	Realisatie 2018	Prognose 2019
	€	€	€	€	€	€	€
EXPLOITATIE ZWEMBAD							
Inkomsten zwemmen							
Recreatief	471.000	471.000	530.408	471.000	481.362	599.280	471.000
Doelgroepen	99.000	99.000	87.693	110.000	122.710	111.156	121.000
Zwemles / instructie Groepen	202.000	202.000	284.948	215.000	206.444	279.706	227.000
- verenigingen	160.000	154.000	171.233	160.000	228.858	175.796	160.000
- therapeutisch zwemmen	184.000	190.000	220.454	184.000	112.420	187.399	184.000
Scholen	37.000	37.000	27.087	36.000	37.814	27.819	36.000
Totaal	1.153.000	1.153.000	1.321.823	1.176.000	1.189.608	1.381.156	1.199.000
Overige inkomsten							
Huur	-	78.000	78.983	-	80.000	79.837	-
Horeca	-	-	-	-	-	-	-
Overige inkomsten	96.000	18.000	18.453	98.000	18.112	23.277	100.000
Subsidie SPUK	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	96.000	96.000	97.436	98.000	98.112	103.114	100.000
TOTAAL INKOMSTEN	1.249.000	1.249.000	1.419.259	1.274.000	1.287.720	1.484.270	1.299.000
Personeelskosten							
Zwembad	1.431.000	1.168.097	1.245.689	1.439.000	1.200.804	1.142.168	1.476.000
Onttrekking res Comb Func tgv ZWB	-	-	-	-	-	-	-
Directie en Staf	-	-	-	-	-	-	-
Schoonmaak	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	1.431.000	1.168.097	1.245.689	1.439.000	1.200.804	1.142.168	1.476.000
Overige kosten							
Energiekosten	186.000	156.000	164.727	190.000	158.496	182.222	193.000
Chemicalien	15.000	58.000	14.914	15.000	25.000	22.981	15.000
Gebruikersonderhoud	348.000	348.000	348.041	355.000	355.000	391.514	361.000
Groot onderhoud	-	-	-	-	-	-	-
Kantoor en administratie	25.000	70.000	62.126	25.000	53.000	49.272	25.000
Inkoopkosten	-	4.000	5.780	-	4.000	19.423	-
Schoonmaakkosten	26.000	76.000	51.413	27.000	77.000	75.147	28.000
Overige lasten	172.000	70.000	126.084	175.000	124.504	146.327	178.000
Friciekosten tbv realisatie draaiknoppen	245.000	245.000	361.339	232.000	115.660	115.660	-
Totaal	1.017.000	1.027.000	1.134.424	1.019.000	912.660	1.002.546	800.000
Algemene kosten							
Erfpacht huur	-	-	-	-	-	-	-
Verzekeringen en belastingen	64.000	64.000	72.263	64.000	81.468	80.175	65.000
Doorbelasting interne dienstverlening	146.000	-	-	148.000	-	-	149.000
Totaal	210.000	64.000	72.263	212.000	81.468	80.175	214.000
TOTAAL KOSTEN	2.658.000	2.259.097	2.452.376	2.670.000	2.194.932	2.224.889	2.490.000
Exploitatieresultaat zwembad	1.409.000-	1.010.097-	1.033.117-	1.396.000-	907.212-	740.619-	1.191.000-
<i>Exploatiebijdrage gemeente d.d. 2012</i>	<i>457.000</i>	<i>245.000</i>	<i>361.339</i>	<i>457.000</i>	<i>115.660</i>	<i>115.660</i>	<i>457.000</i>
Netto resultaat na bijdrage gemeente	952.000-	765.097-	671.778-	939.000-	791.552-	624.959-	734.000-
<i>Verhoging bijdrage gemeente dd 5-4-2016</i>	<i>651.000</i>			<i>651.000</i>			<i>651.000</i>
<i>Verbetering exploitatie</i>	<i>110.000-</i>			<i>163.000-</i>			<i>172.000-</i>
NETTO resultaat na bijdrage gemeente	411.000-	765.097-	671.778-	451.000-	791.552-	624.959-	255.000-
EXPLOITATIE VASTGOED							
Kapitaalslasten	1.100.000	500.000	500.000	1.100.000	500.000	500.000	1.100.000
Groot onderhoud (incl personeel)	271.000	277.915	277.620	271.000	316.990	330.611	271.000
Verzekeringen & belastingen	65.000	-	-	65.000	80.780	82.116	65.000
Exploitatieresultaat vastgoed	1.436.000-	777.915-	777.620-	1.436.000-	897.770-	912.727-	1.436.000-
TOTAAL EXPLOITATIE RESULTAAT	1.847.000-	1.543.012-	1.449.398-	1.887.000-	1.689.322-	1.537.686-	1.691.000-
Totale lasten Geusseltbad (excl. gemeentelijke bijdragen)	2.845.000-	1.788.012-	1.810.737-	2.832.000-	1.804.982-	1.653.346-	2.627.000-

Begroting 2019	Realisatie 2019	Prognose 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
501.895	623.447	471.000	514.442	353.198	625.635	1.047.021	634.706	746.545	625.221	662.953
143.778	122.284	131.000	147.372	98.539	179.226	81.325	181.825	152.192	319.719	150.792
225.960	411.398	240.000	231.609	314.391	281.670	409.565	285.754	444.815	548.680	496.726
234.580	183.419	159.000	240.445	8.827	292.416	9.752	296.655	13.545		
115.230	192.620	184.000	118.110	12.169	143.639	15.665	145.722	34.527	144.389	112.847
38.760	18.958	35.000	39.729	-	48.316	947	49.017	1.955	23.721	4.575
1.260.203	1.552.126	1.220.000	1.291.707	787.124	1.570.902	1.564.275	1.593.679	1.393.579	1.661.730	1.427.893
82.000	80.088	-	84.050	67.531	102.217	50.866	103.699	69.785	0	318.262
-	-	-	-	174.379	-	147.970	-	294.034	109.323	72.871
18.564	63.101	101.000	19.030	25.978	23.143	32.597	23.479	34.614	42.801	64.972
384.279	446.886		390.045	467.807	390.045	339.744	390.045	467.796	425.168	614.917
484.843	590.075	101.000	493.125	735.695	515.405	571.177	517.223	866.229	577.292	1.071.022
1.745.046	2.142.201	1.321.000	1.784.832	1.522.819	2.086.307	2.135.452	2.110.902	2.259.808	2.239.022	2.498.915
1.208.139	1.496.140	1.512.000	1.288.890	1.367.856	1.259.999	1.146.893	1.259.799	1.475.510	1.272.836	1.352.659
				1.601-		1.658-		1.845-		
	42.827	-		4.262		5.037		5.037		
1.208.139	1.538.967	1.512.000	1.288.890	1.370.517	1.259.999	1.150.272	1.259.799	1.478.702	1.272.836	1.352.659
202.919	219.411	196.000	206.000	226.734	213.738	252.828	217.828	393.188	237.435	480.042
30.250	12.386	15.000	30.700	20.660	20.000	23.731	20.000	20.232	0	21.275
442.925	520.966	368.000	449.569	620.156	479.353	541.034	487.742	505.147	486.937	481.119
		-		131.168		131.168		131.168	131.168	131.168
64.130	95.738	25.000	65.000	73.313	-	32.662		9.043	20.000	14.666
8.470	917	-	8.500	6.433	8.500	6.544	8.649	2.135	8.500	16.317
94.380	172.312	29.000	95.796	92.307	105.000	103.768	106.837	109.641	153.210	108.852
146.410	127.168	181.000	138.938	88.754	116.086	120.370	118.118	156.416	96.176	80.935
989.484	1.148.898	814.000	994.503	1.128.357	1.073.845	1.212.105	1.090.342	1.326.970	1.133.426	1.334.374
82.609	76.056	66.000	83.848	80.634	83.000	41.400	84453	5.621	90.558	107.413
		151.000							0	5.038
82.609	76.056	217.000	83.848	80.634	83.000	41.400	84.453	5.621	90.558	112.450
2.280.232	2.763.921	2.543.000	2.367.241	2.579.508	2.416.844	2.403.777	2.434.594	2.811.293	2.496.820	2.799.483
535.186-	621.720-	1.222.000-	582.409-	1.056.689-	330.537-	268.325-	323.692-	551.485-	-257.798	-300.568
		457.000								
535.186-	621.720-	765.000-	582.409-	1.056.689-	330.537-	268.325-	323.692-	551.485-	-257.798	-300.568
		651.000								
		180.000-								
535.186-	621.720-	294.000-	582.409-	1.056.689-	330.537-	268.325-	323.692-	551.485-	-257.798	-300.568
500.000	500.000	1.100.000	507.842	445.108	505.795	457.567	503.749	456.544	501.702	409.340
336.585	332.757	271.000	342.234	370.137	294.772	232.067	282.440	245.005	281.616	231.014
81.970	87.627	65.000	83.199	88.615	92.534	83.137	94.153	88.750	98.861	84.521
918.555-	920.384-	1.436.000-	933.275-	903.860-	893.101-	772.771-	880.342-	790.299-	-882.179	-724.875
1.453.741-	1.542.104-	1.730.000-	1.515.684-	1.960.549-	1.223.638-	1.041.096-	1.204.034-	1.341.784-	-882.179	-724.875
1.453.741-	1.542.104-	2.658.000-	1.515.684-	1.960.549-	1.223.638-	1.041.096-	1.204.034-	1.341.784-	-1.139.977	-1.025.443

Bijlage 2

Nawoord Rekenkamer Maastricht

De rekenkamer dankt het college van burgemeester en wethouders voor zijn bestuurlijke reactie.

Het college onderschrijft dat een aantal aanbevelingen uit 2018 niet zijn opgevolgd. Met name het inzichtelijk maken van de totale gemeentelijke lasten en baten van het Geusseltbad. Het college geeft aan dat zij dit overzicht gaat opstellen en jaarlijks gaat bijvoegen bij de door de raad vast te stellen 'Belastingverordeningen en tarieven'.

De raad heeft in 2018 het college opgedragen om de raad te informeren over de wijze van implementatie van de aanbevelingen van de rekenkamer. We vertrouwen erop dat het college nog een reactie gaat geven op de constatering dat de rekenkamer geen documenten heeft gezien waaruit die wijze van implementatie blijkt.

Tevens vertrouwen we erop dat het college nog een reactie gaat geven op het ontbreken van een projectbegroting en tussentijdse rapportages zoals door de raad in 2018 is besloten bij de behandeling van het rekenkamerrapport uit 2018.

De rekenkamer ziet uit naar de behandeling van het rapport in de gemeenteraad.

